

HOA VĂN KỶ LẠ TRONG MIỆNG HỔ SAO HỎA

NASA công bố hình ảnh mới về miệng hổ Airy-0 trên sao Hỏa với những đường gờ nổi bật trông như dấu vân tay của con người.

Miệng hổ Airy-0 nhìn từ Tàu quỹ đạo
Trình sát sao Hỏa.

Ảnh: NASA

Airy-0 là một vùng lõm có đường kính 0,5 km nằm trong miệng hổ Airy lớn hơn nhiều, rộng khoảng 43,5 km, thuộc khu vực Sinus Meridiani trên sao Hỏa. Tên gọi của nó được đặt theo nhà thiên văn học Sir George Biddell Airy, người đã chế tạo kính viễn vọng tại Đài quan sát Hoàng gia Greenwich ở Anh, nơi đầu tiên phát hiện ra miệng hổ khổng lồ.

Ban đầu, vào năm 1884, NASA chọn toàn bộ miệng hổ Airy để đánh dấu kinh tuyến gốc của hành tinh, nơi bán cầu Đông gặp bán cầu Tây, vì nó đủ lớn để có thể nhìn thấy bằng kính thiên văn mặt đất vào thời điểm đó.

“Tuy nhiên, khi các bức ảnh có độ phân giải cao trở nên phổ biến hơn, việc chọn một đối tượng nhỏ hơn để đánh dấu kinh tuyến gốc của sao Hỏa là cần thiết”, đại diện NASA viết trên Instagram. Do

đó, các nhà thiên văn học đã chọn Airy-0 để thay thế Airy vì nó có kích thước phù hợp và không yêu cầu những thay đổi mạnh mẽ đối với các bản đồ hiện có.

Bức ảnh tuyệt đẹp trên được chụp bởi camera độ phân giải cao trên Tàu quỹ đạo Trình sát sao Hỏa vào ngày 8/9/2021 nhưng mới được NASA chia sẻ gần đây trong một bài đăng trên Instagram vào ngày 11/4/2022. Nó cho thấy những đường gờ màu sáng nổi bật - được gọi là các rặng núi TAR - bên trong miệng hổ Airy-0, gợi liên tưởng đến dấu vân tay của con người.

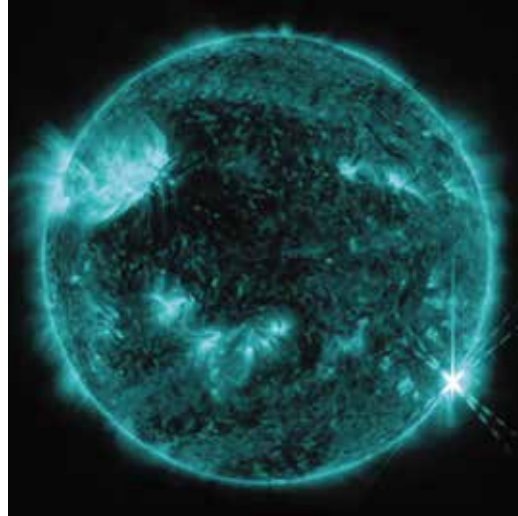
Các rặng núi này hình thành từ cồn cát và được bao phủ bởi một lớp bụi mỏng. Bụi bao phủ TAR trong hổ Airy-0 rất có thể là hematit, một khoáng chất được tạo ra từ oxit sắt, có nhiều ở khu vực xung quanh và khiến mặt đất có màu xám trong bức ảnh. Bụi hematit có khả năng phản xạ, điều này làm cho các TAR nổi bật so với phần còn lại của miệng hổ.

Đây không phải là lần đầu tiên các nhà thiên văn học quan sát thấy những đường gờ kỳ lạ trong miệng hổ và chạm trên sao Hỏa. Vào ngày 30/3, Cơ quan Vũ trụ châu Âu (ESA) đã công bố những hình ảnh về miệng hổ kép chụp bởi tàu quỹ đạo Mars Express. Một trong hai miệng hổ này trông như “địa hình não bộ” với những gợn sóng rất giống nếp nhăn trên não người. Tuy nhiên, những hoa văn đó là trầm tích băng chứ không phải TAR.

Đoàn Dương Vnexpress
(Theo Live Science)

PHÁT HIỆN NGỌN LỬA MẶT TRỜI MẠNH NHẤT TRONG 5 NĂM QUA

Mặt Trời hôm 20/4 phát ra một luồng sáng mạnh mẽ từ vết đen ở rìa phía tây của ngôi sao, Cơ quan Hàng không Vũ trụ Mỹ cho biết.

Ngọn lửa mặt trời rực sáng trong ảnh chụp của tàu Solar Dynamics Observatory.

Ảnh: NASA

Theo NASA, sự kiện được gọi là “ngọn lửa mặt trời” xảy ra vào lúc 20h57 ngày 19/4/2022 theo giờ Thái Bình Dương, tức 10h57 ngày 20/4/2022 giờ Hà Nội, gây ra sự cố mất sóng vô tuyến đối với một số phương tiện liên lạc sóng ngắn ở châu Á.

Ngọn lửa được phân loại là X2.2, trong đó X đại diện cho loại luồng sáng mạnh nhất và các con số cao hơn theo sau thể hiện sự gia tăng cường độ của vụ nổ. NASA đã ghi nhận một số vụ phun trào cấp X trong 5 năm qua nhưng không có lần nào dữ dội như vậy.

Lần gần nhất có một ngọn lửa mặt trời vượt mức X2.2 là vào tháng 9/2017, đạt cường độ X9. Con số này vẫn còn kém xa so với kỷ lục X28 từng được quan sát thấy vào năm 2003.

Vụ nổ hôm 20/4/2022 đã giải phóng một lượng lớn plasma tích điện, thứ có thể tạo ra cực quang tuyệt đẹp nếu va chạm với từ trường của Trái Đất. Tuy nhiên, do bắn ra từ một vết đen ở rìa phía tây của Mặt Trời, những hạt tích điện đó sẽ không va vào hành tinh của chúng ta.

Mặc dù vậy, năng lượng phát ra từ ngọn lửa di chuyển với tốc độ ánh sáng và lan truyền theo mọi hướng trong toàn bộ hệ Mặt Trời, đó là lý do tại sao nó gây ra sự cố mất sóng vô tuyến.

Vụ nổ lớn là dấu hiệu mới nhất cho thấy chu kỳ năng lượng hiện tại của Mặt Trời đang nóng lên. Ngôi sao của chúng ta trải qua những khoảng thời gian thường xuyên có vết đen và bùng phát năng lượng sau mỗi thập kỷ hoặc lâu hơn.

Đoàn Dương Vnexpress (Theo CNET)

TRUY TÌM 0,5 KG THIÊN THẠCH RƠI XUỐNG ANH

Theo các nhà khoa học, thiên thạch lao xuống Trái Đất hồi giữa tháng 4/2022 có thể vỡ thành 4 mảnh, lớn tương đương quả trứng và có màu đen bóng hoặc nâu.

Thiên thạch lao qua bầu trời Shropshire.

Ảnh: UK Meteor Network

Các nhà khoa học thuộc Hiệp hội Quả cầu lửa Anh kêu gọi người dân cùng tìm kiếm các mảnh vỡ của một thiên thạch lao qua bầu trời hôm 13/4/2022, nhiều khả năng đáp xuống một địa điểm gần Shrewsbury, hạt Shropshire. Hiệp hội Quả cầu lửa Anh là tổ chức hợp tác giữa các nhà khoa học nghiệp dư và chuyên nghiệp, quan tâm đến việc quan sát và thu thập mảnh thiên thạch.

Nhiều khả năng có khoảng 0,5 kg thiên thạch rơi xuống mặt đất, vỡ thành 4 mảnh ở phía nam thị trấn Shrewsbury, theo tiến sĩ Luke Daly tại Đại học Glasgow. “Với số lượng lúa mì và cải dầu lớn trong vùng, chúng tôi giống như đang mò kim đáy bể”, ông nói.

“Các mảnh thiên thạch sẽ không nóng và có thể cầm nắm an toàn như bất cứ hòn

đá nào khác. Tuy nhiên, xin đừng trực tiếp nhặt nó bằng tay vì như vậy sẽ làm thiên thạch nhiễm bẩn”, Katie Joy, giáo sư tại Khoa Khoa học Môi trường và Trái Đất thuộc Đại học Manchester, cho biết.

“Nó có thể màu đen bóng, nâu, hoặc có vỏ sẫm màu và bị vỡ ở vài chỗ. Những mảnh lớn nhất sẽ không to hơn một quả trứng Phục Sinh, mảnh nhỏ nhất tương đương quả trứng mini. Có thể nó sẽ nằm ở những nơi thường không có đá, ví dụ như thảm cỏ hoặc lối đi bộ”, bà nói thêm.

Joy khuyên mọi người không nên mạo hiểm trong quá trình tìm kiếm. Tuy nhiên, bà cũng cho biết, các nhà khoa học sẽ rất vui khi xem xét bất cứ phát hiện nào về vật thể trông như “ngoài hành tinh”.

Thu Thảo Vnexpress (Theo BBC)